

„Pasaulio lietuvis“: Idėja kaip kiaušinis

Sandra BERNOTAITĖ.

Kas buvo pirmiau: višta ar kiaušinis? Sykį su draugais svarstėme apie tai, ir juokais buvo rastas atsakymas... dinozaurė. Mat dinozaurai yra gan artimi ir daug senesni paukščių giminaičiai, kaip neseniai nustatė per amžius klausiantis ir abejojantis mokslas.

Mokslu nereikia tikėti. Jo priedermė – atverti duris, net ir tas, kurios, regis, atviros arba be rankenos. Mokslininkams galime ir turime užduoti klausimus apie tai, kas mus jaudina, nes jų protų atvirumas kviečia, įgalina. Egidijus Aleksandravičius žengia žingsnį ir klausia: „Ką daryti, kad didintume bendrabūvio savijautą? Tautos likimas nėra humanitarų privilegija. Galbūt didesnės misijos supratimas leistų turėtų vienijanti pagrindą. Gal mūsų mokslininkų niekas nepaklausė: ką manai apie tautos likimą, apie dabartinę diasporos būvį, kokia lietuviškumo prasmė šiame pasaulyje?“

Mąstymas už kvadrato, atvėrus bent vieną jo kraštinę ir pažvelgus į klausimą iš kito kampo, visuomet atneša netikėtumų. Tik reikia būti atviriems,

pasirengusiems stebėtis ir matyti pasaulį nuolat besimainantį prieš mūsų akis.

Noriu palyginti klausimą apie kiaušinį su lietuviybės dilema. Kas pirmiau: lietuvių kalba ar lietuvių tautybė? Visai įmanoma, kad atsakymą ar bent jo nuojautą rasite šiame „Pasaulio lietuvio“ numeryje. Pasufleruosiu: ieškokite ne kalbos ir ne tautybės, o trečiojo sando, kuris gali būti svarbiausias.

Kintančiame pasaulyje iš naujo keliame sau klausimus apie tai, kas yra pasaulio lietuvis, ką savyje augina pasaulio lietuvių jaunimas, kokios buvo ir tebėra didžiosios „Pasaulio lietuvio“ viltys. Randame atsakymus apie tai, kas yra didieji Lietuvos žmonės, asmenybės, savo valia ir atkaklumu nuvertusios kalnus, kad mes galėtume auginti tai, ką pasėjo protėviai. Diskutuojame savo komforto zonose, tačiau susitinkame su skirtingomis ir visgi, jaučiu, sutaikomomis nuomonėmis šio žurnalo puslapių erdvėje. Diskusijose gimsta tiesa tik tuomet, jei sutariame nesutarti, tačiau ir nesusipriešinti dėl to, kad nuomonės skiriasi.

Mūsų redakcija jaučia didėjančią auditorijos dėmesį ir norą prisidėti prie bendro diskurso. Po truputį pradedame įsivaizduoti, kokia sudėtinga ir įvairi lietuvių diaspora, kaip jai svarbu turėti platformą, kurioje galėtų išsakyti savo idėjas, žinodama, kad jos bus išgirstos. Tai yra nuostabu ir tai įpareigoja dirbti toliau ta pačia dvasia.

Taip pat aiškiai jaučiame, jog pasaulio lietuviybės centras išties yra Lietuvoje. Ir tai jaučia ne tik tie, kurie šiuo metu gyvena svetur. Gražus tas mūsų augantis pasitikėjimas. „Lietuva buvo ir bus lietuvių tautos kultūrinės ir dvasinės kūrybos centru, ir veikiausiai lietuvių kalba ir kultūra niekada nebuvo tokia saugi, kaip šiuo metu, – rašo parlamentarė Aušra Maldeikienė. – Būtent neapibrėžtume ir slypi laisvė bei laisvės gimdoma tautos galia, laivėje ir jos sklaidoje atsiveria sąžiningos politikos mintys, aptinkamos naujos tautos stiprybės ištakos.“

Bet kuri, kad ir pati originaliausia, perspektyviausia, idėja yra neverta vištos kiaušinio, jeigu lieka neįgyvendinta. Svarbu yra ne tik prisigalvoti reformų, bet ir sudėlioti veiksmų planą, idėjos struktūrą ir pagaliau tą idėją įžeminti ir įkūnyti. Kitaip sakant, iš kiaušinio išperėti viščiuką ir jį užauginti. Akivaizdu, jog šiandien pasaulio lietuvių ir protas, ir vaizduotė puikiausiai veikia, tad kol širdys kalba lietuviškai, suverkime pabiras pastangas kaip karoliukus ant vieno siūlo. Ir ieškokime ne kliūčių, o sprendimų.

Su didelėmis viltimis

Sandra

Žurnalo „Pasaulio lietuvis“ balandis 4/566, redaktorės žodis.